

Sygn. akt II Ca 410/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Grzegorz Ślęzak SSO Jarosław Gołębiowski (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa D. S.

przeciwko małoletniej S. S. (1) reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową K. B.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 11 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III RC 757/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie drugim sentencji w ten sposób, że pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy opisany w punkcie pierwszym także za okres od dnia 16 kwietnia 2008 roku do dnia 21 listopada 2012 roku;

2. nie obciąża K. B. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą na rzecz powoda D. S..

Sygn. akt II Ca 410/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa D. S. przeciwko S. S. (1) reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową K. B. o pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawił wykonalności w całości, czyli za okres od 2 grudnia 2005 roku do dnia 15 kwietnia 2008 roku, tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku sygn. akt IC 2135/04 utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 1 grudnia 2005 roku sygn. akt I ACa 1179/05,

zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 2 grudnia 2005 roku przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w zakresie punktu 4 wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

2. oddalił powództwo w pozostałej części,
3. nie obciążył pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejął na rachunek Skarbu Państwa,
4. zasądził od pozwanej na rzecz powoda D. S. kwotę 1200 złotych tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sadu Rejonowego:

Wyrokiem z dnia 12 lipca 2005 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie o sygn. akt I C 2135/04 rozwiązał przez rozwód związek małżeński D. S. i K. S. a kosztami utrzymania i wychowania małoletniej S. S. (1) obciążył oboje rodziców i w związku z tym zasądził na jej rzecz od pozwanego D. S. alimenty w kwocie po 200 złotych miesięcznie płatne do dnia 10-tego każdego miesiąca do rąk matki K. S. z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie ich płatności.

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2005 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie o sygn. akt I ACa 1179/05 oddalił apelację K. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku w sprawie sygn. akt I C 2135/04.

W dniu 9 lutego 2006 roku K. S. (aktualne nazwisko B.) działając w imieniu małoletniej S. S. (1) złożyła u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym, w P. S. S. (2) wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko D. S. na podstawie tytułu wykonawczego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku, zaopatrzonego dnia 2 grudnia 2012 roku przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w klauzulę wykonalności. We wniosku egzekucyjnym wskazała, że żąda wyegzekwowania alimentów zaległych za czas od lipca 2005 roku do listopada 2005 roku po 50 złotych za każdy miesiąc oraz 200 złotych za miesiąc październik w sumie 400 złotych wraz z zasądzonymi odsetkami od lipca 2005 roku według wyliczeń komornika.

W okresie od 2 grudnia 2005 roku do 15 kwietnia 2008 roku D. S. wpłacał przekazem pocztowym na rzecz małoletniej S. S. (1) na adres jej przedstawicielki ustawowej K. B. tytułem alimentów kwotę 200 złotych miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 13 maja 2008 roku Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie sygn. akt lii RC 140/08 podwyższył alimenty od D. S. na rzecz małoletniej S. S. (1) określone ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku w sprawie sygn. akt I C 2135/04 z kwoty po 200 złotych miesięcznie do kwoty po 300 złotych miesięcznie, płatne do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda K.B. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 16 kwietnia 2008 roku

Wyrokiem z dnia 30 maja 2012 roku Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie sygn. akt 111 RC 531/11 podwyższył alimenty od D. S. na rzecz małoletniej S. S. (1) ustalone ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku w dniu 13 maja 2008 roku w sprawie III RC 140/08 a utrzymane w mocy w wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim w dniu 14 sierpnia 2008 roku w sprawie sygn. akt II Ca 358/08 z kwoty po 300 złotych miesięcznie do kwoty po 400 złotych miesięcznie, płatne do 10-tego każdego miesiąca, do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki K. B. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku .

Sąd zważył, iż podstawę prawną roszczenia zgłoszonego w powództwie stanowi art. 840§1 pkt 2 k.p.c. zgodnie, z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także

na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienie świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania sprawy.

Tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim / . dnia 12 lipca 2005 roku w sprawie o sygn. akt I C 2135/04 w zakresie pkt 4 uprawnia do egzekwowania alimentów na rzecz małoletniej S. S. (1) w kwocie po 200 zł miesięcznie za okres od 01 grudnia 2005 roku do dnia 15 kwietnia 2008 roku.

Datę początkową określa data uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, albowiem orzeczenie w przedmiocie kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron zawarte w wyroku rozwodowym, staje się skuteczne dopiero od chwili uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód (por. Bronisław Czech , Kodeks rodzinny i opiekuńczy Komentarz , Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis Warszawa 2006, str.418). Wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku w sprawie o sygn. akt I C 2135/04 uprawomocnił się dnia 01 grudnia 2005 roku, wówczas bowiem Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie o sygn. akt I ACa 1179/05 oddalił apelację K. S. od tegoż wyroku.

Alimenty w kwocie po dwieście 200 zł miesięcznie powód był zobowiązany płacić do dnia 15 kwietnia 2008 roku albowiem od dnia 16 kwietnia 2008 roku jego obowiązek został podwyższony do kwoty po 300 zł miesięcznie stosownie do rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 13 maja 2008 roku w sprawie sygn. akt III RC 140/08. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych w kwocie po 300 zł miesięcznie za okres od 16 kwietnia 2008 roku do 30 listopada 2012 mogła się odbywać jedynie na podstawie tytułu wykonawczego jakim jest wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 13 maja 2008 roku w sprawie sygn. akt III RC 140/08. Alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 30 maja 2012 roku w sprawie sygn. akt III RC 531/11, płatne od 01 stycznia 2012 roku mogą być egzekwowane na podstawie tytułu wykonawczego jakim jest ostatnio wymieniony wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Ponieważ powód żądał pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jakim jest wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku w sprawie o sygn. akt I C 2135/04 za okres od dnia 02 grudnia 2005 roku, z uwagi na spełnienie świadczenia Sąd zbadał, czy za okres od 02 grudnia 2005 roku do dnia 15 kwietnia 2005 roku D. S. uiszczył alimenty na rzecz córki S. S. (1). Spełnienie świadczenia, skutkuje bowiem zawsze wygaśnięciem zobowiązania i stanowi, w myśl powołanego wyżej art. 840§1 pkt 2 k.p.c, podstawę pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego.

Bezspornym jest, że D. S. w okresie od 2 grudnia 2005 roku do 15 kwietnia 2008 roku wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego. W tym czasie przelewał przekazami pocztowymi na rzecz małoletniej S. S. (1) tytułem alimentów kwoty po ,00 złotych miesięcznie. Przekazy nadawał regularnie, każdego miesiąca na adres K. S. (aktualnie B.). Należności były uiszczane w terminie a przedstawicielka ustawowa małoletniej nie występowała o egzekucję alimentów za ten okres, o czym świadczy treść wniosku egzekucyjnego. Wniosek egzekucyjny dotyczył ściągnięcia alimentów od lipca .',005 roku do listopada 2005 roku, czyli za okres przed uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 lipca 2005 roku w sprawie o sygn. akt I C 2135/04 i wyrok ten nie mógł być podstawą do egzekwowania alimentów za okres przed uprawomocnieniem się wyroku rozwodowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 840§1 pkt 2 k.p.c. pozbawił wykonalności za okres od 2 grudnia 2005 roku (bo od tej daty wnosił powód) do 15 kwietnia 2008 roku, tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 sierpnia 2005 roku sygnatura akt I C 2135/04 zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 2 grudnia 2005 roku przez Sąd Apelacyjny w Łodzi a- w pozostałej części powództwo oddalił, ponieważ podstawę egzekucji alimentów za okres od 16 kwietnia 2008 roku stanowią inne tytuły wykonawcze.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu był art. 100 k.p.c. Z uwagi na częściowe uwzględnienie powództwa Sąd stosunkowo rozdzielił koszty procesu i na podstawie § 6 pkt 4 rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. Ust. z 2013 roku, poz. 461) zasądził od S. S. (1) na rzecz D. S. kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu związanych z udziałem pełnomocnika w sprawie.

Mając na uwadze trudną sytuację materialną pozwanej, Sąd na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst Jednolity Dz.Ust. z 2010 roku nr 90, poz. 594 z późniejszymi zmianami) nie obciążył jej nieuiszczonymi kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik powoda zaskarżając go w zakresie pkt. 1, w części określającej czasookres oraz w pkt. 2 i 4. Apelacja zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

1) naruszenie prawa materialnego w art. 5 k.c., poprzez jego niezastosowanie w szczególnych okolicznościach niniejszej sprawy, kiedy określenie pozbawienia wykonalności w całości (pkt. 1) wyroku Sądu Okręgowego Piotrkowie Tryb. z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny oznaczając datę do dnia 15 kwietnia 2008 r. (pkt. 1), podczas gdy na podstawie w/w wyroku toczy się egzekucja i to także w przypadku braku stosownego wniosku egzekucyjnego jest nadużyciem prawa,

2) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy, a mianowicie tego, że po dacie 15 kwietnia 2008 r. miała miejsce do chwili obecnej egzekucja z tytułu wykonawczego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb, z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w zakresie punktu 4 wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb,

3) sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, a mianowicie:

- ustalenie iż zebrany w sprawie materiał dowodowy stanowiący dokumenty z dowodów nadania przekazami pocztowymi kwot płatnych tytułem alimentów miały miejsce od 2 grudnia 2005 roku do 15 kwietnia 2008 r. (str. 3 uzas. wyr.) powołując karty akt sprawy 16-20, mimo, iż karty akt sprawy 16-30 obejmują dalsze czasookresy do dnia 21.11.2012 r. Dokonanie tych wpłat zostało udowodnione a aktach spraw komorniczych (k. 109-126 akt komorniczych), co potwierdza oświadczenie matki pozwanej, znajdujące się w aktach komorniczych o regularnych wpłatach alimentów dokonywanych przez powoda (k.142)
- sprzeczne ustalenie Sądu w pkt. 1 poprzez „pozbawienie wykonalności w całości, czyli za okres od 2 grudnia 2005 roku do dnia 15 kwietnia 2008 roku” wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny, podczas gdy następnie wydane wyroki podwyższające alimenty (III RC 140/08 i III RC 531/11 Sądu Rejonowego w Radomsku), wobec regularnych wpłat nie są egzekwowane i nie podlegają egzekucji komorniczej, a ponadto także nie niwelują, ani też nie powodują zniesienia egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb, z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny, a jedynie go podwyższają,
- sprzeczne ustalenie w stanie faktycznym, iż podstawą egzekucji przeciwko D. S. był tytuł wykonawczy wyroku Sądu Okręgowego Piotrkowie Tryb. z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, „zaopatrzonego dnia 2 grudnia 2012 roku przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w klauzulę wykonalności” (str. 2 uzas. wyr.) oraz sprzeczna okoliczność, iż „Sąd zbadał czy za okres od 02 grudnia 2005 roku do dnia 15 kwietnia 2005 roku D. S. uiszczył alimenty na rzecz córki S. S. (1)”.

4) uchybienia procesowe, które miały wpływ na wynik sprawy, w tym:

- - art. 233 k.p.c. przez dowolne ustalenie, iż w pozostałej części, tj. po 15 kwietnia 2008 r. powództwo należy oddalić, pomimo tego, iż egzekucja z tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego Piotrkowie Tryb.

z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny na tej podstawie toczyła się i toczy także i po tej dacie,

- art. 316 § 1 k.p.c. wskutek przyjęcia za podstawę rozstrzygnięcia innego stanu rzeczy niż istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, poprzez nieuwzględnienie istnienia podstawy tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego Piotrkowie Tryb. z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny, na której to podstawie toczyła się egzekucja komornicza po 15 kwietnia 2008 r. oraz nieuwzględnienie fakty braku zniesienia w/w orzeczenia, a jedynie podwyższenia kwoty, płatnej tytułem alimentów, powołując podstawę w/w orzeczenia,
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez istnienie sprzeczności w części dotyczącej ustalenia stanu faktycznego poprzez nie uzasadnienie, dlaczego tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego Piotrkowie Tryb. z dnia 12 lipca 2005 r. sygn. akt I C 2135/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 grudnia 2005 r. przez Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny, na podstawie którego do chwili obecnej toczy się egzekucja komornicza powinien zostać pozbawiony tytułem wykonalności w całości, ale jednocześnie poprzez oznaczenie daty końcowej na 15 kwietnia 2008 r.,

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości poprzez eliminację wymienionego w pkt. 1 od słowa po przecinku „czyli za okres od 2 grudnia 2005 roku do dnia 15 kwietnia 2008 roku”, ewentualnie wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia. Ponadto wnosił o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, za obie instancje, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest uzasadniona a podniesione w niej zarzuty obraży zaskarżonym wyrokiem prawa procesowego odnoszą zamierzony skutek.

Autor pozwu precyzyjnie określił żądanie wskazując, że domaga się pozbawienia wykonalności pierwotnego tytułu wykonawczego tj. wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 12 lipca 2005 roku wydanego w sprawie I C 2135/04. Do akt sprawy zostały złożone kserokopie dokumentów - wpłat należności alimentacyjnych bezpośrednio do rąk przedstawicielki wierzyciela (por. k. 116 i n.). Uzupełnieniem tych dowodów są kserokopie dokumentów zamieszczone w aktach egzekucyjnych Kmp 18/06 (por. k. 110 i n. tychże akt). Bezsparnie wynika z nich, że za cały okres objęty pozwem tj. od grudnia 2005 roku do 21 listopada 2012 roku dłużnik spełniał świadczenia alimentacyjne w wysokości wskazanej w tytule wykonawczym. Brak jest jednocześnie dowodów na to, że świadczenie nie dotarło do rąk adresata.

Powyższe musi prowadzić do stwierdzenia, że należność wymagana od dłużnika za w/w okres została przez niego spełniona, a zatem zobowiązanie mające za przedmiot alimenty zasądzone wyrokiem z dnia 12 lipca 2005 roku wydanym w sprawie I C 2135/04 wygasło.

Ma rację autor apelacji, iż w zaistniałej sytuacji zostały spełnione przesłanki z art. 840 § 1 pkt 2 kpc – warunkujące pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Argumentacja Sądu, a sprowadzająca się do stwierdzenia, że tytuł wykonawczy może być pozbawiony wykonalności jedynie za okres do dnia 15 kwietnia 2008 roku, jest błędna. Tytuł wykonawczy- wyrok Sądu Okręgowego z dnia 12 lipca 2005 roku mógł stanowić i stanowił podstawę prowadzonej przeciwko dłużnikowi egzekucji. Lektura akt Kmp 18/06 wskazuje, że przedstawicielka ustawowa wierzycielki egzekwowała świadczenia jedynie w oparciu o ten tytuł. Tytuł ten- co jest bezsporne- w w/w okresie nie utracił swojej mocy. Kolejne wyroki Sądu tj. z dnia 13 maja 2008 roku (por. k. 94) i z dnia 30 maja 2012 roku uprawniały wierzycielkę do egzekwowania świadczenia w podwyższonej wysokości. Z dużym uproszczeniem Sąd Rejonowy stwierdził, iż pierwotny tytuł wykonawczy automatycznie upadł z chwilą uprawomocnienia się wyroku podwyższającego alimenty.

Z tych więc przyczyn i na podstawie art. 386 § 1 kpc należało orzec jak w sentencji.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą rozstrzygnięto w oparciu o treść art. 102 kpc stosując wyrażoną w nim zasadę słuszności . Strony są w bliskim pokrewieństwie, a przedmiot świadczenia stanowią alimenty. Uzasadniało to odstąpienie od obciążenia pozwanej kosztami procesu za instancję odwoławczą.